

ע"פ 4996/13 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורם פליליים

ע"פ 4996/13

כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

לפני:

פלוני המערער:

נ ג ז

מדינת ישראל המשיבה:

ערעור על גזר דיןו של בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו
(כב' השופט צ' גורפינקל) מהתאריך 26.06.2013 ב-
ת"פ 63963-12-12

תאריך הישיבה:
(23.01.2014) כ"ב בשבט התשע"ד

בשם המערער:
עו"ד גלעד צמן

בשם המשיב:
עו"ד נילי פינקלשטיין

פסק דין

השופט ח' מלצר:

עמוד 1

1. בפניו ערעור על גזר דין של בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו (כב' השופט צ' גורפינקל) מתאריך 26.06.2013 ב-ת"פ 12-12-63963, בגיןו נגזרו על המערער 24 חודשי מאסר בפועל ו-12 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים מיום שחרורו, לבל יעbor עבירה בגיןו לפקודת הסמים המסוכנים, תשל"ג- 1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים).

רקע עובדתי

2. לפי המפורט בכתב האישום, במשך מספר חודשים המערער החזיק בדירותו, לבקשתם של אחרים, אף טבליות סם מסוכן מסווג בופרנורפין ואלפי קפסולות של סם מסוכן מסווג מתוקסיטמתקתוון. לבקשתם אותם אחרים – הוא סיפק להם את הסמים כדי שיסחרו בהם. בעבור שירותו אלו קיבל המערער שכר יומי של 250 ₪.

בגין מעשים אלו ייחסו למבקש עבירות של עסקה אחרת בשם (עבירה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים) והחזקת סמים מסוכנים שלא לצורך עצמית (עבירה לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים).

צווין עוד כי חרף שיתוף הפעולה המלא של המערער עם גורמי החקירה, יתר המעורבים בפרשה לא העמדו לדין נוכח קשיים ראיתיים שונים. נתנו נוסף בעל חשיבות הוא כי לאחר שיתוף הפעולה של המערער עם גורמי החקירה ביחס לזהותם של יתר המעורבים בסחר בסמים שנתרפסו בדירותו – המערער הותקף על ידי אותם אחרים ונגרמו לו חבלות חמורות. תוקפיו העמדתו לדין בגין התקיפה והורשעו, תוך כתב האישום נגדם מצין כי הם תקפו את המערער משומש "הלשון עליהם במשטרתם לגבי סמים".

3. טרם שנגזר דין של המערער – שירות המבחן הגיע למסקנה כי גורמי החקירה בעניינו. בתסקיר פורטו קשיים של המערער נוכח היותו עיוור, ריחוקו ממשחחו בראשות הפלשטיינאית עקב שיתוף פעולה שלו עם הרשות הישראלית, מצד מצבו הכלכלי והנפשי הקשה. מאידך גיסא צוינה כמהות הסמים שנתרפסו בחזקתו של המערער וכן עברו הפלילי – שיש לציין כי אינו מכבד ואינו נוגע לעבירות בסמים. עורך התסקיר ציין גם כי המערער נוטה להשליך את האחריות למשעו על גורמים חיצוניים, ונודע יכולת להתבונן באופן ביקורתית על דפוסי התנהגוותו. נוכח כל האמור המליץ עורך התסקיר כי על המערער תושת תקופת מאסר קצרה ועונש ממשמעותי על תנאי.

4. לאחר שהונח בפני בית המשפט קמא הנכבד תסקיר המבחן בעניינו של המערער – בית המשפט קמא הנכבד קבע מתחם ענישה הנע בין שנת מאסר לשלווש שנות מאסר, וגזר את דין של המערער, כמפורט בפסקה 1 שלעיל.

טענות הצדדים

5. בא-כח המערער טען בהודעת הערעור ובתיונות בפניו כי שגה בית המשפט קמא הנכבד משלא נתן משקל מספיק לנسبות חייו הקשות של המערער ולעובדת כי יתר המעורבים בפרשה (שחלקם בפרשה היה גדול יותר

לגישתו) – לא העמדו לדין. הוא אף הדגיש כי המערער שיתף פעולה באופן מלא עם הרשותות, וציין את המחיר האיש הכבד ששילם המערער עבור שיתוף פעולה זה, לאחר שהותקף, כאמור, על ידי המעורבים האחרים בפרשה.

6. באת-כך המשיבה טענה כי לאור חשיבות המלחמה בקשר לשם יש להטיל עונשים חמורים על כל החוליות בשרשראת הפטת הסם, וביקשה לסמור ידיה על פסק דין של בית המשפט כמו הנכבד, שלשיטה, הביא לאיזון ראוי של השיקולים לחומרא ולקווא.

דין והכרעה

7. לאחר בוחנה של נימוקי הערעור ושמיעת טיעוני בא-כוח הצדדים – הגיעו לכל מסקנה כי דין הערעור להתקבל חלקי. להלן יבואו בקצרה הטעמים למסקנתנו זו.

8. נקודת המוצא בסוגיה שלפניינו נשענת על ההלכה, לפיה בכלל – אל לה לערכאת הערעור להטער בעונש שהושת בערכאה הדיונית, אלא אם כן מדובר בסטייה מהותית מדיניות הענישה הרואה, או כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את הדבר. הנה כי כן, התערבות במידת העונש תעשה על-ידי ערכאת הערעור רק אם "הרכאה הדיונית נסלה בטעות, או שהעונש שנגזר על ידה חורג במידה קיצונית מן העונשים המוטלים, בדרך כלל, בניסיבות דומות". (ראו: ע"פ 1242/97 גרבינברג נ' מדינת ישראל (3.2.1998); ע"פ 9097/05 מדינת ישראל נ' רשלובסקי (3.7.2006); ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 6877/09 פלוני נ' מדינת ישראל ((25.6.2012).

9. הלכה היא כי חשיבותה של המלחמה בקשר לשם מצדיקה ענישה חמורה גם למי שמהווים רק חוליה בשרשראת הפטת הסם. עמד על כך חברותו השופט נ' סולברג, ב-ע"פ 3625/11 פלונית נ' מדינת ישראל (06.11.2012), בציינו כדלקמן:

"אין מנוס מהעדפת האינטראס החברתי הכלול על פני האינטראס האינדיידואלי של המערערם. פגעתם של לשם המשוכנים היא קשה ונרחבת, ביחידים ובציבור, ושותה לעשות ככל הנition במסגרת המאבק בקשר לשם. [...] חי אדם עומדים על הפרך – בריאות הנפש והגוף – וכן גם כל הפשיעה הנלוית, הפגיעה בבטחונם וברוכשם של רבים וטובים ישרא-דרך; ובזכותם לחיות בהשקט ובטחה. ענישה מחמירה וכואבת היא הכרח ביגונה. הרתעה היא כורה למציאות."

10. נוכח האמור איננו סבורים כי העונש שהוטל על המערער חורג מהותית מדיניות הענישה במקרים דומים, אך נסיבות חייו הייחודיות של המערער, כמו גם המחיר האיש ששלם בגין שיתוף הפעולה עם גורמי החוקה בפרשה – הם שMOVILIIM אונטו למסקנה כי יש להפחית במקצת מעונשו של המערער.

זאת ועוד – אחרת. המערער, סובל מעיוורון כמעט מלא ומוכר כסובל מנכות בשיעור של 100% מטעם המוסד לביטוח לאומי. נוכות זו מהוות גורם שהופך את ריצוי המאסר עבור המערער לקשה יותר, בהשוואה ליתר האסירים.

11. גורם נספּ המהווה, לדידנו, שיקול המצדיק הפחתה מסוימת בעונשו של המערער הוא תקיפתו על ידי יתר המעורבים בפרשה - שהתנצלו לו בעקבות המידע שמסר להם. ניתן רק לשער את האימה שאחזה במערער, שכןותו מגבירה את תחושת חוסר האונים שחש כל מי שモתקף על ידי רבים מהם - עת הוכחה נמרצות סמוך לביתו על ידי המעורבים האחרים בפרשה. אף אם אין מדובר בשיקול שציריך להביא להפחתה משמעותית בעונשו של המערער, הרי שיש בכך כדי להצדיק הפעלה של מידת הרחמים בעניינו של המערער, מבלתי שתמוצחה עמו כל חומרת הדין.

12. נכון כל האמור לעיל, אף שאין לנו מטענים במתחם הענישה שנקבע על ידי בית המשפט כמו הנכבד, אנו סבורים כי נסיבותיו המינוחדות של המערער, כפי שפורטו לעיל, מצדיקות הפחתה מסוימת בעונשו, בתוך אותו מתחם, כך שאנו רואים להעמיד את עונש המאסר בפועל שהושת עליו על 16 חודשים. יתר רכיבי גזר הדין יוותרו על כןם.

ניתן היום, כ"ב באדר בתשע"ד (24.3.2014).

שפט שפט שפט

שפט שפט